

Skole og Forældres forslag til ændringer af
regeringens folkeskoleudspil
”Gør en god skole bedre”

8. januar 2013

Indledning

Det følgende er Skole og Forældres forslag til justeringer af regeringens, i øvrigt udmærkede, udspil til et folkeskoleløft – ”Gør en god skole bedre”.

Sammenfatning af ændringsforslag

Skole og Forældres synspunkter kan sammenfattes i følgende punkter:

1. **Kompetenceløft til skolebestyrelserne**

Opkvalificering af skoleledelsen skal også omfatte et kompetenceløft af Skolebestyrelsen, da skolebestyrelsen også vil stå overfor nye ledelsesopgaver med styring og ledelse gennem mål og evaluering. Der bør årligt afsættes et beløb til dette formål.

2. **Sammensætning af skolebestyrelsen**

Skolebestyrelsen har sin styrke i de forældrevalgte repræsentanter, som har et dybt kendskab til skolen og som har en stor interesse i at skolen er af god kvalitet. Hvis kommunerne får frit spil til at sammensætte skolebestyrelsen kan skolebestyrelserne blive et forum for særinteresser, som ikke er i skolens interesse.

3. **Skole-hjem-samarbejde og elevplaner**

Skole-hjem-samarbejdet og elevplanerne skal styrkes, da et tæt samarbejde mellem skole og hjem er af afgørende betydning for elevernes læring og udbytte af undervisningen. Elevplan er blevet et gensidigt anerkendt værktøj i skole-hjemsamarbejdet, og elevplaner skal udvikles.

4. **Øget timetal i dansk og matematik er positivt, men undervisningens kvalitet er afgørende**

Flere undervisningstimer er positivt, undervisningens kvalitet er afgørende. Det afgørende for elevernes læring er kvaliteten af den undervisning de modtager, så flere timer skal give mere kvalitet og ikke blot flere timer.

5. **Aktivitetstimer giver nye muligheder for involverende undervisning og undervisningsdifferentiering**

Aktivitetstimer giver nye muligheder - men alle timer skal være spændende. Det er vigtigt at holde fokus på pædagogik, didaktik og elevernes forudsætninger, så al undervisning er spændende og målrettet for at eleverne får størst udbytte af undervisningen og bevarer lysten til læring. Skoledagen bliver dog for lang for især udskolingseleverne i regeringens udspil. De lange dage levner ikke mange muligheder for, at eleverne kan lave hjemmearbejde eller have fritidsinteresser.

6. **Kvalitetsrapporternes kvalitet skal forbedres, ikke forringes**

Skole og Forældre er skeptiske overfor en forenkling af kvalitetsrapporterne, da en forenkling typisk medfører færre og dårligere data. Skolebestyrelserne og skolelederne har fortsat brug for et godt datagrundlag til bl.a. benchmarking.

1. **Kompetenceløft til skolebestyrelserne**

Ligesom der er lagt op til at give lærere og skoleledere et kompetenceløft, er det afgørende også at løfte skolebestyrelsernes kompetenceniveau. I dag svigter mange kommuner, når det gælder uddannelse af skolebestyrelsesmedlemmer. Det er en vigtig forudsætning for reformens succes, at skolebestyrelser bliver klædt godt på til deres opgaver på lige fod med skolens øvrige ledelse. Skolebestyrelsernes opgave med at sætte retning for skolens udvikling og føre tilsyn med resultaterne er en vigtig løftestang for øget kvalitet i folkeskolen.

Skole og Forældre foreslår, at der afsættes en årlig pulje på 10 millioner kroner til et løbende kompetenceløft af de mere end 10.000 skolebestyrelsesmedlemmer.

Skole og Forældre afholder i dag kurser for skolebestyrelsesmedlemmer. Mange skolebestyrelser deltager i disse kurser, men antallet af afholdte kurser er slet ikke tilstrækkeligt til at klæde alle skolebestyrelsesmedlemmer ordentligt på til at løse bestyrelsens opgaver.

2. **Sammensætning af skolebestyrelsen**

Regeringens udspil vil give kommunerne mulighed for at ændre sammensætningen af skolebestyrelsen, så det lokale erhvervsliv, foreninger m.fl. muligvis kan erstatte forældrene i skolebestyrelsen. Det er Skole og Forældre meget bekymret over.

I dag er forældrene demokratisk valgt blandt skolens forældre, og forældrene repræsenterer allerede i dag en bred sammensætning af kompetencer og erfaringer. Samtidig har forældrene en stor interesse i skolen, da de selv leverer børnene. Forældre har via børnenes skolegang konkret viden om skole, undervisning og skolegang.

Kommunale ændringer af skolebestyrelsens sammensætning vil give spillerum for særinteresser, der ikke er forankret i de forældre, der har valgt skolen til deres børn. En udvanding af forældreindflydelsen i folkeskolen vil medføre et mindre forældreengagement og kan i sidste ende medføre dårligere faglige resultater for eleverne og en lavere kvalitet i skolebestyrelsesarbejdet, fordi skolebestyrelsesmedlemmerne ikke vil have kendskab til skolen. Skole og Forældre frygter, at dette forslag kan medføre en øget tilgang af elever til privatskolerne.

3. **Skole-hjem-samarbejde og elevplaner**

Det er afgørende, at et øget undervisningstimetal og flere aktivitetstimer ikke indføres på bekostning af skole-hjem-samarbejdet. Inddragelse af forældrene i elevens læring er dokumenteret som en væsentlig ressource i børns læring, blandt andet af [OECD. EVA's rapport om skole-hjem-samarbejdet](#) viser også, at et godt skole-hjem-samarbejde både virker og kan lade sig gøre, selv på skoler med socioøkonomiske udfordringer.

Det er også vigtigt ikke at forringe elevplanerne. Elevplaner er et glimrende værktøj til feedback og feedforward mellem lærere, elever og forældre - hvis de bruges efter lovens hensigt. Feedback er dokumenteret som en af de metoder, der har den største undervisningseffekt [jrf. John Hatties forskning](#). Det er derfor meget u hensigtsmæssigt, hvis elevplanerne forringes i kvalitet.

[EVA's evaluering af elevplanerne](#) viser, at forældre er glade for elevplanerne. Hvis det faglige niveau blandt eleverne i folkeskolen skal hæves er det derfor helt nødvendigt at forstærke lærernes arbejde med og evaluering af elevernes individuelle læringsmål. Det er på den baggrund bekymrende, at mange lærere ifølge [en evaluering fra EVA](#) ikke i tilstrækkeligt omfang bruger Fælles Mål og opstiller læringsmål for hver enkelt elev, fordi det resulterer i en dårligere kvalitet i elevplanerne og tilbagemeldingen til forældrene.

Skole og Forældre mener, at elevplanerne skal udvikles - ikke beskæres, hverken i indhold eller antal. Vi foreslår blandt andet, at UNI C videreudvikler Forældreintra, så det også bliver et redskab til løbende evaluering af elevens trivsel og læring.

Hertil kommer at regeringens reformforslag opstiller resultaterne af frikommuneforsøgene med elevplanerne som det grundlag elevplanerne skal evalueres på i 2013. Det vil betyde, at alle de kommuner, der i dag laver et seriøst arbejde med elevplanerne ud fra den gældende lovgivning *ikke* tages med i evalueringen. Det vil naturligvis skævvride grundlaget for en kvalificeret evaluering og *ikke* afdække de positive resultater som et grundigt arbejde med elevplanerne medfører bla. jrf. EVA's evaluering.

Skole og Forældre mener, at en evaluering af frikommuneforsøgene er et helt utilstrækkeligt grundlag for evaluering elevplanerne.

4. **Øget timetal i dansk og matematik er positivt, men undervisningens kvalitet er afgørende**

De sidste 50 år er antallet af undervisningstimer i dansk og matematik faldet betydeligt. Samtidig er for mange eleverne ikke gode nok til at læse og regne, når de går ud af skolen. [Folkeskolereformerne](#) i løbet af 00-erne hævede ved flere lejligheder antallet af timer i fx dansk. Efter Skole og Forældre opfattelse har det øgede timetal og klare læringsstrategier medvirket til bedre faglige resultater.

Samtidig [viser John Hatties meget anerkendte forskning](#), at direkte feedback fra lærer til elev er meget effektiv læring. Flere timer vil give læreren mulighed for at øge mængden af feedback fra lærer til elev. Det er dog afgørende, at kvaliteten af selve undervisningstimerne hæves, da flere timer i sig selv ikke er nogen garanti for bedre faglige resultater, hvilket [PIRLS og TIMSS-undersøgelserne](#) dokumenterer. Det er i den sammenhæng positivt, at regeringens reformforslag vil afsætte midler til lærernes efteruddannelse.

5. **Aktivitetstimer giver nye muligheder for involverende undervisning og undervisningsdifferentiering**

De nye aktivitetstimer vil både give mulighed for at øge undervisningsdifferentieringen og sikre mere motiverede elever. Børn har brug for individuelt tilpasset undervisning for at blive så dygtige som de kan. Samtidig ved man, at motivationen blandt elever falder i især udskolingen, og det nødvendiggør en ekstra indsats for at fastholde elevernes interesse for undervisningen i hele skoleforløbet.

Alle elever skal have tid og rum til både at fordybe sig og få afveksling i skoledagen. Aktivitetstimerne kan bidrage til begge dele. Målet er at give eleverne en bedre og mere spændende skoledag med holddeling, praksisnær undervisning, bevægelse, musiske aktiviteter, lektiecafe m.v.

Vi mener dog, at eksempelvis lektiecafeer skal være et tilbud til de børn, der særligt har behov, sådan at lektiecafeer kun gøres obligatorisk efter individuel aftale mellem forældre, elever og lærer. Det skal stadig være muligt for de elever og forældre, der ønsker det, at lave lektier hjemme. Aktivitetstimerne vil gøre det muligt for lærere og pædagoger i højere grad at blande didaktiske og pædagogiske metoder og dermed skabe mere helhedsorienterede løsninger på elevernes behov for læring og trivsel.

Det er vigtigt, at reformen give den enkelte skole tilstrækkelig fleksibilitet til at kunne sammensætte et undervisningstilbud, der passer til netop den skoles elevgruppe. Tilbagemeldinger til Skole og Forældre peger på, at mange forældre er bekymret for en skoledag, der varer til kl. 15.30. Det er Skole og Forældres vurdering, at antallet af aktivitetstimer er sat for højt i regeringens udspil. Efter Skole og Forældres opfattelse vil det stadig være muligt at differentiere undervisningen, lave lektiecafe, sørge for mere bevægelse i løbet af skoledagen m.m. inden for et reduceret antal aktivitetstimer. Vi foreslår derfor, at sænke antallet af aktivitetstimer i forhold til regeringens udspil.

Endelig er det vigtigt at understrege, at ALLE undervisningstimer i løbet af en skoledag naturligvis skal være involverende og løbende udvikles didaktisk og pædagogisk. Konsekvensen af de nye aktivitetstimer må ikke blive, at alle andre timer end aktivitetstimerne forbliver gammeldags katederundervisning.

Skole og Forældre foreslår derfor, at skolebestyrelsen pålægges at udarbejde et særskilt princip for anvendelsen af aktivitetstimerne, herunder sammenhængen til den øvrige undervisning.

6. **Kvalitetsrapporternes kvalitet skal forbedres, ikke forringes**

Reformen lægger op til en forenkling af kvalitetsrapporterne. Kvalitetsrapporterne er imidlertid et vigtigt redskab for skolebestyrelsernes tilsyn og kvalitetsvurdering af skolen, og de er et godt redskab til benchmarking af kommunernes skoler.

[EVA's evaluering af kvalitetsrapporterne](#) viser, at 15 % af skolerne med afsæt i kvalitetsrapporten for skoleåret 2008/09 blev pålagt at foretage forbedringer af skolens praksis af forvaltningen eller politikerne.

De skoleledere der er blevet pålagt at foretage forbedringer på baggrund af kvalitetsrapporten, har en mere positiv oplevelse af både arbejdet med og udbyttet af kvalitetsrapporten, end andre skoleledere. EVA's evaluering giver endvidere gode eksempler på, at kvalitetsrapporten kan styrke evalueringskulturen i kommuner og på skoler.

Derfor er Skole og Forældre skeptiske overfor en forenkling af kvalitetsrapporterne, da en forenkling typisk medfører færre og dårligere data. Samlet set virker kvalitetsrapporten altså efter hensigten, nemlig at de bidrager til at udpege for skolebestyrelsen og kommunen, hvor der er forbedringspotentialer på den enkelte folkeskole.

Mette With Hagensen
Landsformand

**SKOLE
OG
FORÆLDRE**

Kvægtorvgade 1
1710 København V
Tlf. 3171 6378

mwh@skole-foraeldre.dk
www.skole-foraeldre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef

**SKOLE
OG
FORÆLDRE**

Kvægtorvgade 1
1710 København V
Tlf. 3063 0807

mk@skole-foraeldre.dk
www.skole-foraeldre.dk